

ГЛАВА ВТОРА
**ВЯРВАМ В ИСУС ХРИСТОС,
ЕДИНСТВЕН СИН БОЖИ**

Благовестието: Бог изпрати Своя Син

389 422 „Но когато се изпълниха времената, Бог изпрати Своя Син, роден от жена, и се подчини на закона, за да изкупи подчинените на закона, за да получим осиновението“ (*Гал.* 4, 4-5). Ето „Благата вест за Исус Христос, Сина Божи“¹: Бог посети своя народ². Той изпълни обещанията, дадени на Авраам и потомството му³, направи го извън всякакво очакване: изпрати своя „възлюбен Син“⁴.

423 Ние вярваме и изповядваме, че Исус от Назарет, по рождение евреин, роден от дъщерята на Израил във Витлеем по времето на цар Ирод Велики и император Цезар Август I, по занаят дърводелец, умрял, разпънат в Йерусалим, при управлението на Пилат Понтийски, по времето на император Тиберий, Вечният Син Божи е станал човек: Той е „излязъл от Бога“ (*Иоан.* 13, 3) „слязъл от небето“ (*Иоан.* 3, 13; 6, 33), дошъл в плът⁵, защото „Словото стана плът и живя между нас, пълно с благодат и истина, и ние видяхме славата Му, слава като на Единороден от Отца; и от Неговата пълнота всички ние приехме благодат въз благодат“ (*Иоан.* 1, 14-16).

683 424 Движени от благодатта на Светия Дух и привлечени от Отца, ние вярваме и изповядваме по отношение на Исуса: „Ти си Христос, Син на Живия Бог“ (*Мат.* 16, 16). Върху скалата на тази вяра, изповядвана от св. Петър, Исус построи своята Църква⁶.

¹ Вж. *Марк.* 1, 1.

² Вж. *Лук.* 1, 68.

³ Вж. *Лук.* 1, 55.

⁴ Вж. *Марк.* 1, 11.

⁵ Вж. *1 Иоан.* 4, 2.

⁶ Вж. *Мат.* 16, 18; SANCTUS LEO MAGNUS, *Sermo* 4, 3: CCL 88, 19-20 (PL 54, 151); *Sermo* 51, 1: CCL 88A, 296-297 (PL 54, 309); *Sermo* 62, 2: CCL 88A, 377-378 (PL 54, 350-351); *Sermo* 83, 3: CCL 88A, 521-522 (PL 54, 432).

„Да БЛАГОВЕСТЯ НЕИЗСЛЕДИМОТО БОГАТСТВО НА ХРИСТА“ (Еф. 3, 8)

425 Предаването на християнската вяра е преди всичко известието на Исуса Христа, за да се насочваме към вярата в Него. Още от началото първите му ученици изгаряха от желание да известяват за Христа: „Защото ние не можем да не говорим за това, което сме чули и видели“ (Деян. 4, 20). И те приканват хората от всички страни да влизат с радост в тяхното общение с Христа: 850, 858

„Кое е било отначало, което сме чули, което сме видели с очите си, което сме наблюдавали и което ръцете ни са попипали, за Словото на живота – и животът се яви... което сме видели и чули, ви възвестяваме, за да имате и вие общение с нас. И това ви пишем, за да бъде радостта ви пълна“ (1 Иоан. 1, 1-4).

В СЪРЦЕТО НА КАТЕХЕЗАТА: ХРИСТОС

426 „В най-съкровената основа на катехезата ние откриваме най-вече една Личност, Личността на Исус от Назарет, единственият Син Божи ... който страда и умря за нас и който сега, възкръснал, живее за нас завинаги Изучаването на катехизиса ... означава да се разкрие в Личността на Христа цялостният извечен замисъл на Бога. Това означава старание да се разберат значението на постъпките и думите на Христа, знаците, оставени от Него.“⁷ Целта на катехезата е „да постигнем съобщност с Исуса Христа: Той единствен може да ни доведе до любовта на Отца в Духа и да ни даде участие в живота на Светата Троица“⁸. 1698 513 260

427 „Следователно в Катехизиса се предава учението за Христос, Въплътеното Слово и Сина Божи – всичко останало е във връзка с Него; и единствен Христос учи, всеки друг го прави дотолкова, доколкото е изпълнител на Неговото слово, позволявайки на Христа да говори чрез неговата уста Следователно за всеки наставник в катехизиса трябва да се отнасят тайнствените думи на Исуса: „Учението Ми не е Мое, а на Оногова, Който Ме е пратил. (Иоан. 7, 16)“⁹ 2145 876

428 Призиваният да „възвестява за Христа“ трябва най-напред да търси „тази превъзходна придобивка, каквото е познанието за Христа“;

⁷ IOANNES PAULUS II, Adh. ap. *Catechesi tradendae*, 5: AAS 71 (1979) 1280-1281.

⁸ IOANNES PAULUS II, Adh. ap. *Catechesi tradendae*, 5: AAS 71 (1979) 1281.

⁹ IOANNES PAULUS II, Adh. ap. *Catechesi tradendae*, 6: AAS 71 (1979) 1281-1282.

трябва „да приеме всичко да загуби“... за да спечели Христа и да се намери в Него“, да Го познае, Него и силата на Неговото възкръснение и участието в Неговите страдания, да стане нему подобен в смъртта, за да достигне до възкресението на мъртвите“ (Фил. 3, 8-11).

- 851 429 От такова изцяло обзето от любовта познание на Христос блика желанието за известяване, „евангелизиране“ и отвеждане на другите към „съгласието“ на вярата в Исуса Христа. Но в същото време се чувства нуждата винаги все по-добре да се познава тази вяра. За тази цел, следвайки реда в Символа на вярата, ще бъдат представени най-важните имена на Исуса: Христос, Синът Божи, Господ (член 2). По-нататък Символът изповядва основните тайни от живота на Христа: Неговото Въплъщение (член 3), Неговата Пасха (член 4,5) и накрая Неговата прослава (член 6, 7).

Член 2

„И В ИСУСА ХРИСТА, ЕДИНСТВЕНИЯ НЕГОВ СИН, ГОСПОД НАШ“

I. Исус

- 210 430 На еврейски *Исус* означава „Бог спасява“. При Благовещението Архангел Гавриил му дава собственото име Исус, което едновременно изразява Неговата самосъщност и мисия¹⁰. Понеже Бог единствен може да прощава греховете (*Марк. 2, 7*) в своя вечен Син
- 402 Исус, станал човек, то Той „ще спаси народа Си от греховете му“ (*Мат. 1, 21*). Така в Исус Бог свежда в едно цялата божествена история на спасението на човечеството.
- 431 В историята на спасението Бог не се задоволи само да освободи Израил от „дома на робството“ (*Втор. 5, 6*), като го накара да напусне Египет. Той го спасява и от неговия грях. Защото грехът е винаги
- 1441, 1850 388 обида, нанесена на Бога¹¹, и само Бог може да я опрости¹². Точно

¹⁰ Вж. *Лук. 1, 31*.

¹¹ Вж. *Пс. 50, 6*.

¹² Вж. *Пс. 50, 11*.

затова и Израил, съзнавайки все повече всеобщността на греха, ще може да намери своето спасение единствено като призовава името на Бога Изкупител¹³.

432 Името на Исус означава, че самото име на Бога присъства в Личността на Неговия Син¹⁴, станал човек за всеобщото и окончателно изкупление на греховете. Исус е божествено име, което единствено носи спасение¹⁵, и поради това може да бъде призовавано от всички; защото Той се съедини с всички хора чрез Въплъщението¹⁶, и то така, че „под небето няма друго име, на човеци дадено, чрез което трябва да се спасим“ (*Деян.* 4, 12).¹⁷ 589, 2666
389
161

433 Името на Бога Спасител е било призовавано един път годишно от първосвещеника за изкупление греховете на Израил, когато е поръсвал жертвеника на Светая Светих с кръв от омилостивяващата жертва¹⁸. Жертвеникът (очистилицето) било мястото, където Бог присъства¹⁹. Когато свети Павел казва за Исус, че „Бог отреди да бъде с кръвта си умилостивна жертва“ (*Рим.* 3, 25), това означава, че с човешката природа на Исус „Бог примири света със Себе си“ (*2 Кор.* 5, 19). 615

434 Възкресението на Исуса прославя името на Бога Спасител²⁰, защото оттам насетне името на Исус показва в пълнота върховната мощ на „името над всяко име“ (*Фил.* 2, 9-10). Лошите духове се страхуват от Неговото име²¹ и само в Негово име учениците на Исус правят чудеса²², защото всичко, което измолват от Отца в Негово име, Той им го дава²³. 2812
2614

435 Името на Исус е в центъра на всяка християнска молитва. Всички литургични молитви завършват с формулата: „Чрез Исуса Христа, Нашия Господ“. Молитвата „Радвай се, благодатна Марийо“ се увен- 2667-2668
2676

¹³ Вж. *Пс.* 78, 9.

¹⁴ Вж. *Деян.* 5, 41; 3 *Иоан.* 7.

¹⁵ Вж. *Деян.* 2, 21; *Иоан.* 3, 18.

¹⁶ Вж. *Рим.* 10, 6-13.

¹⁷ Вж. *Деян.* 9, 14; *Иак.* 2, 7.

¹⁸ Вж. *Лев.* 16, 15-16; *Сир.* 50, 22; *Евр.* 9, 7.

¹⁹ Вж. *Исх.* 25, 22; *Лев.* 16, 2; *Числ.* 7,89; *Евр.* 9, 5.

²⁰ Вж. *Иоан.* 12, 28.

²¹ Вж. *Деян.* 16, 16-18; 19, 13-16.

²² Вж. *Марк.* 16, 17.

²³ Вж. *Иоан.* 15, 16.

чава с думите: „и благословен е плодът на твоята утроба, Исус“. Източната молитва на сърцето, наречена „молитва на Исус“, казва: „Господи Исусе Христе, Сине Божи, смили се над мен, грешника.“ Множество християни умират като св. Жана д'Арк, повтаряйки единствено името на Исус²⁴.

II. Христос

690, 695 436 *Христос* идва от гръцкия превод на еврейската дума „Месия“, която означава „Помазаник“. То става собствено име на Исус само защото Той изпълва съвършено божествената си Мисия. В Израил били помазвани в името на Бога онези, които се посвещавали на възложената им божествена мисия. Такива са били царете²⁵, свещениците²⁶ и в редки случаи пророците²⁷. Такъв е трябвало да бъде в най-висшето си проявление случаят с изпратения от Бога Месия, който да установи окончателно Неговото Царство²⁸. Трябвало е Месията да бъде помазан²⁹ чрез Духа на Господа като Цар и свещеник³⁰, но също и като пророк³¹. Исус изпълни месианската надежда на Израил в своята тройна длъжност на свещеник, пророк и цар.

486, 525 437 Ангелът извести на овчарите раждането на Исус като раждане на Месията, обещан на Израил: „Днес ви се роди в града Давидов Спасител, който е Христос Господ“ (*Лук.* 2, 11). Още от раждането си Той е „Този, когото Отец освети и прати в света“ (*Иоан.* 10,36), заченат като „свет“³² в девствената утроба на Мария. Йосиф бе повикан от Бога да вземе при себе си Мария, своята съпруга, носеща в утробата си „заченалото се в нея от Дух Свети“ (*Мат.* 1, 20), за да се роди Исус, „наричан Христос“, от съпругата на Йосиф в месианското потомство на Давид (*Мат.* 1, 16)³³.

²⁴ Вж. *La réhabilitation de Jeanne la Pucelle. L'enquête ordonnée par Charles VII en 1450 et le codicille de Guillaume Bouillé*, ed. P. DONCOEUR-Y. LANHERS (Paris 1956) p. 39. 45. 56.

²⁵ Вж. *1 Царств.* 9, 16; 10, 1; 16, 1; 12-13; *3 Царств.* 1, 39.

²⁶ Вж. *Изх.* 29, 7; *Лев.* 8, 12.

²⁷ Вж. *3 Царств.* 19, 16.

²⁸ Вж. *Пс.* 2, 2; *Деян.* 4, 26-27.

²⁹ Вж. *Ис.* 11, 2.

³⁰ Вж. *Зах.* 4, 14; 6, 13.

³¹ Вж. *Ис.* 61, 1; *Лук.* 4, 16-21.

³² Вж. *Лук.* 1, 35.

³³ Вж. *Рим.* 1, 3; *2 Тим.* 2, 8; *Откр.* 22, 16.

- 438 Месианското осветление на Исус показва Неговата божествена мисия. „Самото Му име означава, че Христос е Този, Който помаза и Който е бил помазан, и самото помазание, с което Той е бил помазан; Този, Който помаза, е Отец, Този, Който е бил помазан, е Синът и Той е бил помазан в Духа, който е Помазанието.“³⁴ Неговото вечно месианско посветяване се откри във времето на земния му живот при Кръщението от Йоан, когато „Бог го помаза със Светия Дух и сила“ (Деян. 10, 38), „за да стане явен на Израил“ (Иоан. 1, 31) като негов Месия. От неговите дела и думи Той бива познат като „Светия Божий“³⁵. 727
- 439 Много евреи и дори някои езичници, които споделяха тяхната надежда, откриха в Исус основните черти на месианския „Син Давидов“, обещан на Израил от Бога³⁶. Исус прие названието Месия, на което имаше право³⁷, не без известна предпазливост, защото повечето от съвременниците Му разбираха тази титла по твърде човешки начин³⁸, най-вече в политически смисъл³⁹. 528-529
- 440 Исус прие изповядването на вярата на Петър, който го призна за Месия, като известяваше предстоящото страдание на Сина Човечески⁴⁰. Той откри същинското съдържание на Неговата месианска царственост едновременно в трансцендентната Му същност на Син Човечески, „Който слезе от небето“ (Иоан. 13, 3)⁴¹, и в изкупителната Му мисия на Слуга, който страда: „Син Човечески ... не дойде, за да Му служат, но да послужи и даде душата Си откуп за мнозина“ (Мат. 20, 28)⁴². Ето защо истинският смисъл на Неговата царственост се откри едва от височината на кръста⁴³. Едва след Неговото възкресение месианската Му царственост може да бъде провъзгласена от Петър пред Божия народ: „Нека наздраво знае целият дом Израилев, че Този Иисус, когото вие разпнахте, Бог направи Господ и Христос“ (Деян. 2, 36). 552

³⁴ SANCTUS IRENAEUS LUGDUNENSIS, *Adversus haereses* 3, 18, 3: SC 211, 350 (PG 7, 934).

³⁵ Вж. Марк. 1, 24; Иоан. 6, 69; Деян. 3, 14.

³⁶ Вж. Мат. 2, 2; 9, 27; 12, 23; 15, 22; 20, 30; 21, 9-15.

³⁷ Вж. Иоан. 4, 25-26; 11, 27.

³⁸ Вж. Мат. 22, 41-46.

³⁹ Вж. Иоан. 6, 15; Лук. 24, 21.

⁴⁰ Вж. Мат. 16, 16-23.

⁴¹ Вж. Иоан. 6, 62; Дан. 7, 13.

⁴² Вж. Ис. 53, 10-12.

⁴³ Вж. Иоан. 19, 19-22; Лук. 23, 39-43.

III. Единственият Син Божи

441 *Син Божи* в Стария Завет е наименование, давано на ангелите⁴⁴, на избрания народ⁴⁵, на децата на Израил⁴⁶ и на техните царе⁴⁷. Тогава то означава приемно осиновяване, което установява между Бога и неговото създание отношение на особена задушевност. Когато обещаният цар Месия е наречен „Син Божи“⁴⁸, това не означава по необходимост, според буквалния смисъл на тези текстове, че се надминава човешкото. Онези, които са наричали Исус Месия на Израил⁴⁹, може би не са искали да изразят нищо по-голямо⁵⁰.

442 Не може да се каже същото за Петър, когато признава Исус за „Христос, Синът на Живия Бог“⁵¹, защото Христос му отговаря тържествено: „Не плът и кръв ти *откри* това, но *Моят Отец*, който е на небесата“ (*Мат.* 16, 17). Подобно и св. Павел казва за обръщането си по пътя за Дамаск: „А когато Бог, Който ме избра от утробата на майка ми и ме призва чрез благодатта Си, благоволи да открие в мене Своя Син, за да благовестя за Него между езичниците“ (*Гал.* 1, 15-16). „Веднага начена да проповядва в синагогите за Иисуса, че Той е Син Божий“ (*Деян.* 9, 20). Това става още от началото център⁵² на апостолската вяра⁵³, изповядана най-напред от Петър като първоосновател на Църквата⁵⁴.

443 Ако Петър е могъл да разбере трансцендентния характер на божественото осиновление на Месията Исус, то е, защото самият Исус му е дал ясни знаци за това. Пред Синедриона на въпроса на Неговите обвинители: „Ти ли си Сина Божи?“ Исус отговаря: „Вие казвате, че съм Аз“ (*Лук.* 22, 70)⁵⁵. Още преди това той се определя като „Сина“, който познава Отеца⁵⁶, който е различен от „слугите“,

⁴⁴ Вж. *Втор.* LXX 32, 8; *Иак.* 1, 6.

⁴⁵ Вж. *Иzx.* 4, 22; *Ос.* 11, 1; *Иер.* 3, 19; *Сир.* 36, 14; *Прем.* 18, 13.

⁴⁶ Вж. *Втор.* 14, 1; *Ос.* 2, 1.

⁴⁷ Вж. 2 *Царств.* 7, 14; *Пс.* 81, 6.

⁴⁸ Вж. 1 *Парал.* 17, 13; *Пс.* 2, 7.

⁴⁹ Вж. *Мат.* 27, 54.

⁵⁰ Вж. *Лук.* 23, 47.

⁵¹ Вж. *Мат.* 16, 16.

⁵² Вж. 1 *Сол.* 1, 10.

⁵³ Вж. *Иоан.* 20, 31.

⁵⁴ Вж. *Мат.* 16, 18.

⁵⁵ Вж. *Мат.* 26, 64; *Марк.* 14, 62.

⁵⁶ Вж. *Мат.* 11, 27; 21, 37-38.

които Бог по-рано е пращал на своя Народ⁵⁷, по-горен от самите ангели⁵⁸. Той отличава своето синовство от това на учениците си, като никога не казва: „Отче наш“⁵⁹, освен когато им нарежда: „А молете се тъй: „Отче наш“ (Мат. 6, 9); Той подчертава тази разлика с „Моя Отец и вашия Отец“ (Иоан. 20,17). 2786

444 Евангелията съобщават, че при два тържествени момента, Кръщението и Преображението на Христа, гласът на Отца го посочва като „Моя възлюбен Син“⁶⁰. Исус представя сам Себе си като „Единороден Син Божий“ (Иоан. 3, 16) и потвърждава с това наименование своето вечно предсъществуване⁶¹. Той иска вяра „в името на Единородния Син Божий“ (Иоан. 3, 18). Това християнско признание звучи още във възклицанието на стотника пред разпънатия Исус: „Наистина тоя Човек е бил Син Божий“ (Марк. 15, 39). Единствено в тайната на Пасхата вярващият може да положи висшето значение на наименованието „Син Божий“. 536, 554

445 След Неговото Възкресение божественото му осиновение се явява в силата на възславената Му човечност. „Открил се за Син Божи чрез силата на чудесата, по духа на освещението, чрез възкресението от мъртвите“ (Рим. 1, 4)⁶². Апостолите ще могат да изповядат: „Ние видяхме славата Му, слава като на Единороден от Отца“, пълен с благодат и истина (Иоан. 1, 14). 653

IV. Господ

446 В гръцкия превод на книгите на Стария Завет неизказаното име ΥΝΩΗ, под което Бог се явява на Мойсей⁶³, се предава с Κύριος „Господ“. Оттам *Господ* става най-използваното име, за да се означа божествеността на Бога на Израил. В Новия Завет името „Господ“ в смисъла на всесилие се отдава на Отца, но същевременно – и това е новото – на Исус, признат по този начин като самия Бог⁶⁴. 209

⁵⁷ Вж. Мат. 21, 34-36.

⁵⁸ Вж. Мат. 24, 36.

⁵⁹ Вж. Мат. 4, 48; 6, 8; 7, 21; Лук. 11, 13.

⁶⁰ Вж. Мат. 3, 17; 17, 5.

⁶¹ Вж. Иоан. 10, 36.

⁶² Вж. Деян. 13, 33.

⁶³ Вж. Изх. 3, 14.

⁶⁴ Вж. 1 Кор. 2, 8.

447 Самият Христос си приписва неявно това име, когато спори с фарисеите върху смисъла на *Псалом 111-112*⁶⁵, но и съвсем явно, когато се обръща към апостолите⁶⁶. През целия Му обществен живот неговите изяви на господство над природата, болестите, демоните и смъртта показват Божественото Му първенство.

448 Много често хората в Евангелията се обръщат към Исус, наричайки Го „Господ“. Това название свидетелства за уважението и доверието на тези, които се приближават до Исус и очакват от Него помощ и изцеление⁶⁷. Под действието на Светия Дух името „Господ“ изразява признанието за божествената тайна на Исус⁶⁸. При срещата с Възкръсналия Христос то пресъздава обожанието: „Господ мой и Бог мой!“ (*Иоан. 20, 28*). Тогава възприема по-общото значение на любов и привързаност, което се усвоява от християнската традиция: „Това е Господ“ (*Иоан. 21, 7*).

449 Като отдават на Исус божественото име Господ, първите църковни изповедания на вярата утвърждават още от самото начало⁶⁹, че властта, почитта и славата, дължими на Бог Отец, са също така дължими и на Исус⁷⁰, защото Той е „в образ Божий“ (*Фил. 2, 6*) и защото Бог Отец е показал върховенството на Исус, като Го е възкресил от мъртвите и Го е възвеличил в Своята слава⁷¹.

450 Още от началото на християнската история утвърждаването на господството на Исус над света и историята⁷² означава също, че човек не трябва да подчинява личната си свобода на никаква земна сила, а единствено на Бог Отец и Господ Исус Христос: Цезар не е „Господ“⁷³. „Църквата вярва, че е намерила ключа, центъра и края на цялата човешка история в своя Господ и Учител.“⁷⁴

⁶⁵ Вж. *Мат. 22, 41-46; Деян. 2, 34-36; Евр. 1, 13.*

⁶⁶ Вж. *Иоан. 13, 13.*

⁶⁷ Вж. *Мат. 8, 2; 14, 30; 15, 22.*

⁶⁸ Вж. *Лук. 1, 43; 2, 11.*

⁶⁹ Вж. *Деян. 2, 34-36.*

⁷⁰ Вж. *Рим. 9, 5; Тит. 2, 13; Откр. 5, 13.*

⁷¹ Вж. *Рим. 10, 9; 1 Кол. 12, 3; Фил. 2, 9-11.*

⁷² Вж. *Откр. 11, 15.*

⁷³ Вж. *Марк. 12, 17; Деян. 5, 29.*

⁷⁴ CONCILIUM VATICANUM II, Const. past. *Gaudium et spes*, 10: AAS 58 (1966) 1033; cf. *Ibid.*, 45: AAS 58 (1966) 1066.

- 451 Християнската молитва съдържа призива „Господ“ или като подбуда за молението „Господ да бъде с вас“, или като завършек на молитвата „Чрез Исус Христос, нашия Господ“, или още като възглас, изпълнен с доверие и надежда: „*Maran atha*“ („Господ идва“) или „*Marana tha*“ („Ела, Господи“) (1 Кор. 16, 22); „Амин, ела, Господи Исусе“ (Откр. 22, 20). 2664-2665 2817

Накратко

- 452 Името на Исус означава „Бог, който спасява“. Детето, родено от Дева Мария, е наречено „Исус“, „защото Той ще спаси народа си от греховете му“ (Мат. 1, 21): „Защото под небето няма друго име на човеци дадено, чрез което трябва да се спасим“ (Деян. 4, 12).
- 453 Името Христос означава „Помазан“, „Месия“, Исус Христос, защото „Бог го помаза с Дух Свети и със сила“ (Деян. 10, 38). Той беше „Оня, Който има да дойде“ (Лук. 7, 19), обект на „надеждата на Израил“⁷⁵.
- 454 Името Син Божии означава единствената по рода си вечна връзка на Исус Христос с Бога, Неговия Отец: Той е единственият Син на Отца⁷⁶ и сам е Бог⁷⁷. Вярата, че Исус е Божии Син⁷⁸, е необходима за всеки християнин.
- 455 Името „Господ“ означава божествено господство. Изповядването или призоваването на Исус като Господ означава вяра в Неговата божественост. „Никой не може да нарече Исуса Господ освен чрез Светия Дух“ (1 Кор. 12, 3).

Възкачването на Исус в Йерусалим

⁷⁵ Вж. Деян. 28, 20.

⁷⁶ Вж. Иоан. 1, 14-18; 3, 16-18.

⁷⁷ Вж. Иоан. 1, 1.

⁷⁸ Вж. Деян. 8, 37; 1 Иоан. 2, 23.